

**YARGITAY HUKUK GENEL KURULUNUN “YÖNETİM
KURULUNDA TEMSİL EDİLME İMTİYAZI” HAKKINDAKİ
2020/1013 SAYILI KARARI* ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER**

***Evaluations On The Decision Numbered 2020/1013 Of The General
Assembly Of Civil Chambers Of The Court Of Cassation On The
“Privilege Of Representation In The Board Of Directors”***

Mehmet ÖZDAMAR**

Halil Doğan KÜÇÜKAYDIN***

Özet

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu (HGK) 09.12.2020 tarih, 2017/11-140 Esas ve 2020/1013 Karar sayılı kararında, şirketin kurucu ortaklarına 21 yıl süreyle yönetim kurulunda temsil edilme hakkı veren esas sözleşme hükmünün “imtiyazın paya tanınması” ilkesi karşısında imtiyaz değil; ancak “sözleşmesel hak” olabileceği, anılan hakkın yalnızca ilgililerin muvafakati ile sınırlandırılabilirliği veya kaldırılabilirliği, buna aykırı olarak hakkı ortadan kaldıran esas sözleşme hükmünün iptalinin, genel kurul kararlarının iptaline ilişkin eTTK m. 381 hükmünde belirtilen koşullara tabi olunmaksızın, talep edilebileceği sonucuna ulaşarak, bu konudaki yerel mahkemenin direnme kararını bozmuş ve II. Hukuk Dairesinin kararındaki görüşüne iştirak etmiştir. Çalışmamızda söz konusu karar konuya ilişkin öğreti görüşleri dikkate alınarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *imtiyaz, pay, sözleşmesel hak, anonim şirket, ortak*

* Söz konusu karara ilişkin yargılama halen devam etmekle beraber, nihai karar makamı olan Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun meseleye ilişkin karar vermiş olması ve ilk derece mahkemesinin de söz konusu karara uyması sonucunda fiilen kesinleşmiş bir karar inceleme konusu yapılmıştır.

** Prof. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, **e-posta:** mehmetozdamar@hvbv.edu.tr., **ORCID:** 0000-0001-9845-0779

*** Arş. Gör. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı/Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi/Ankara **e-posta:** halildogan.kucukaydin@gop.edu.tr
ORCID: 0000-0001-9066-6978

Abstract

The General Assembly of Civil Chambers of The Court of Cassation, in decision 2017/11-140 Nr. 2020/1013 of 9/12/2020 precipitated that the prime covenant that provides company's cofounders the right to be represented in board of directors for 21 years could only be a “conventional right” and not a concession over the “granting privilege” principal, the aforementioned right could only be limited or annuled by the concurrence of the concerned, in defiance of that, the avoidance of the prime covenant that abates the right could be requested without being liable to the provisions stated in eTTK m.381 decree on the avoidance of general assembly resolutions, therefore reversed the district court's decision of persistence on this and contributed to the dictum of 11th Civil Chamber. In this studying, aforementioned dictum has been evaluated considering the doctrine's standpoint in regards to the subject.

Keywords: *privilege, stock, conventional right, joint stock company, shareholder*

I. UYUŞMAZLIK KONUSU OLAY

Davalı ..... AŞ. (bundan sonra **Davalı** olarak anılacaktır) esas sözleşmesinde davacı küçük pay sahibi olan ..... Vakfına (bundan sonra **Davacı** olarak anılacaktır) 21 yıl süreyle yönetim kurulunda üye bulundurma hakkı verilmiştir. Şirketin 07.08.2009 tarihli olağan genel kurul toplantısında, esas sözleşmenin 7'nci maddesi tadil edilerek yeni bir yönetim kurulu yapısı düzenlenmiş ve Davacı Vakfın sahip olduğu söz konusu imtiyaz kaldırılmıştır. Bu bağlamda Davacı Şirketin esas sözleşmesinin geçici 5'inci maddesindeki, “Genel kurul kararına binaen ..., ..., ..., ve ....'ın yönetim kurulunda birer üye ile temsil hakları, işbu genel kurul kararının tescilinden itibaren 21 yıl süre ile saklıdır” şeklindeki hüküm çıkarılmıştır.

Bahse konu olağan genel kurul toplantısından sonra Davalı şirketin yönetim kurulunun yeni düzene göre oluşturulması amacıyla iki adet olağanüstü genel kurul yapılmış ve yeni yönetim kurulu tesis edilmiştir. Davacı taraf genel kurulda alınan karara karşı açtığı davada, esas sözleşme ile kendisine tanınan imtiyazın ortadan kaldırılması sebebiyle hem ilgili genel kurul kararının hem de sonrasında yapılan iki olağanüstü genel kurul toplantısında alınan kararların yokluğunun tespiti ve iptalini talep etmiştir.

A. İLK DERECE MAHKEMESİNİN KARARI

Ankara 9. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2009/674 Esas, 2011/320 sayılı ve 08.09.2011 tarihli konuya ilişkin vermiş olduğu kararında,

“... Davacı iddiasının iptali ve yoklukla malul olduğunu bildirdiği genel kurul kararlarının iptali istemine dayanak yaptığı 2009 yılı genel kurul kararı ve geçici maddesinin davacı yana TTK'nun 339. maddesi hükmünde anılan imtiyazlı paydan kaynaklı hak ve yetkileri tanımadığı, söz konusu esas sözleşmede imtiyazın paya değil doğrudan ortağa tanındığı, kural olarak anonim şirketlerde imtiyazın paya bağlanma zorunluluğunun yasanın 401. maddesinde açıkça belirtildiği ve yine aynı yasanın 300/2-b.5 madde hükmü ile de tescil ve ilanının gerektiği göz önüne alınarak paya bağlanan bir imtiyazın varlığı kanıtlanamadığından davacının davalılar aleyhine açtığı genel kurul kararının iptali ve ticaret sicilinden terkinin davasının reddine karar verilmesi gerekmıştır.” şeklinde hüküm kurulmuştur.

B. YÜKSEK MAHKEMENİN KARARI

Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Davacı tarafın temyiz başvurusu üzerine verdiği 2011/15478 Esas, 2013/2491 karar ve 13.02.2013 tarihli kararında,

“...Mahkemenin de kabulünde olduğu üzere imtiyazın “pay”a bağlanması, yani üstünlüğün “pay”a tanınmış olması icap eder. Paya değil de “kişi”ye veya “sıfat”a veya “makam”a bağlanan haklar, üstünlükler ve imkanlar, 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre imtiyaz değildir. Mesela pay sahibi (A)'ya ömür boyu murahhas üyelik taniyan veya veto hakkı veren esas sözleşme hükümleri -geçerli oldukları sonucuna varılan durumlarda- imtiyaz olarak nitelendirilemezler. Çünkü üstün hak tanınan “pay” veya “paylar” değil, pay sahibi (A)'dır. Bu tür haklar “akdi hak”lar diye anılır ve genel hükümler çerçevesinde değerlendirilir ve sözleşmenin taraflarca karşılıklı olarak anlaşmak suretiyle değiştirilmesi mümkündür.

Somut olayda; davalı şirketin, 31/08/2006 tarihinde yapılan 2005 yılı olağan genel kurul toplantısında alınan ana sözleşme değişikliği kararıyla ve ana sözleşmeye eklenen geçici 5. maddenin “genel kurul kararına binaen ..., ..., ... ve ...'nin yönetim kurulunda birer üye ile temsil hakları, iş bu genel kurul kararının tescilinde itibaren 21 yıl süre ile saklıdır.” hükmüyle davacıya 21 müddetle yönetim kurulunda bir üye bulundurma hakkı tanınmıştır. Her ne kadar yukarıda belirtildiği üzere imtiyazın paya tanınması söz konusu ise de ana sözleşme değişikliğiyle birlikte davacıya tanınan bu hak bir imtiyaz hakkı olmayıp sözleşmesel bir haktır. Sözleşmesel bir hakkı hak sahibinin izni olmadan ortadan kaldırılması da mümkün değildir. Mahkemece davacıya tanınan hakkın sözleşmesel bir hak olduğu kabul edilerek davacının davadaki taleplerinin buna göre değerlendirilmesi gerekirken yazılı gerekçeyle davanın

reddine karar verilmesi doğru görülmemiş, hükmün temyiz eden davacı yararına bozulmasına karar vermek gerekmiştir.”

C. İLK DERECE MAHKEMESİNİN DİRENME KARARI

Ankara 9. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2013/688 Esas, 2015/408 Karar ve 23.06.2015 tarihli direnme kararında,

“... Tüm dosya kapsamından, davalı Şirketin, anonim şirket ve davacının şirket ortağı olduğu; davalı şirketin 31/08/2006 tarihinde yapılan 2005 yılı olağan genel kurul toplantısında alınan ana sözleşme değişikliği kararıyla ve ana sözleşmeye eklenen geçici 5. maddenin “genel kurul kararına binaen ..., ..., ... ve ...’nin yönetim kurulunda birer üye ile temsil hakları, işbu genel kurul kararının tescilinden itibaren 21 yıl süre ile saklıdır” hükmüyle davacıya 21 yıl müddetle yönetim kurulunda bir üye bulundurma hakkı tanındığı; 07.08.2009 tarihli olağan genel kurul kararı ile geçici 5. maddenin yürürlükten kaldırıldığı gibi davalı şirket ana sözleşmesinin 7. maddesinin değiştirildiği ve “Şirket yönetim kurulu 9 üyeden oluşur. Bu üyelerden 4 üye, şirket ortağı ...’nin sahip olduğu paylara, bu ana sözleşme maddesi gereğince tanınan imtiyaz ile pay sahibi ...’nin göstereceği adaylar arasından; kalan 5 üye ise, şirket ortağı ...’nin sahip olduğu paylara bu ana sözleşme maddesi gereğince tanınan imtiyaz ile pay sahibi ...’nin göstereceği adaylar arasından şirket genel kurulunca seçilir...” hükmünün getirildiği; davacının, 07.08.2009 tarihli genel kurula katılmadığı hâlde butlana dayanarak iptalini istediği ve diğer genel kurul kararlarını ise ilk genel kurul kararının butlanına dayanarak iptalini talep ettiği, belirgindir.

Genel kurul kararlarının, verildiği tarih itibarıyla eski TTK hükümlerine tabi olduğu açıktır.

Konuyu düzenleyen eski TTK m. 401’de; “esas mukavele ile bazı nev’i hisse senetlerine kâr payı veya tasfiye hâlinde şirket mevcudunun dağıtılması ve sair, hususlarda imtiyaz hakları tanınabilir” denilmektedir.

Gerek doktrin ve gerekse Yargıtay’ın yerleşik içtihatlarında genel kabul gördüğü üzere; imtiyazın pay senedine değil paya bağlı olduğudur. İmtiyazlı payın, ayrıcalıklı ve üstün haklar sağlayan paylar olduğu konusunda ittifak bulunmaktadır. Esas itibarıyla, diğer paylardan farklı haklara sahip olan paylar imtiyazlı pay olarak vasıflandırılırlar.

Keza, imtiyazın esas sözleşmede öngörülmesi zorunluluğu bulunduğu gibi, hangi payı kapsadığının, konusunun yani imtiyazın hangi pay sahipliği

hakkına ilişkin olduğunun, varsa süresi ve şartlarının tam ve şüpheye mahal vermeyecek şekilde belirtiliyor olması da gerekmektedir. Eğer, imtiyaza konu payların hangi paylar olduğu belirli değilse imtiyazdan söz edilmeyecektir.

Yukarıda yapılan genel açıklamalar doğrultusunda eski TTK hükümleri uyarınca davacı şirkete yönetimde temsil hakkı verilmesinin; paya bağlı olmaması ve belirli olmaması kriterlerine göre “imtiyazlı pay” sayılmayacağı düşünülmüş ve bu kabule bağlı olarak bozma öncesi hüküm kurulmuştur.

Esasen Yüksek Yargıtay 11 Hukuk Dairesi bozma ilâmında; “Mahkemenin de kabulünde olduğu üzere imtiyazın “pay”a bağlanmak, yani üstünlüğün “pay”a tanınmış olması icap eder. Paya değil de “kişi”ye veya “sıfat”a veya “makam”a bağlanan haklar, üstünlükler ve imkanlar, 6762 sayılı TTK’ya göre imtiyaz değildir.” demek sureliyle davacıya tanınan hakkın imtiyaz olmadığını kabul etmiştir.

Mahkememiz ile Yüksek Daire arasında görüş farklılığı, sözleşmesel veya akdi hakların genel kurul kararı ile değiştirilmesinin mümkün olup olmadığı, noktasında toplanmaktadır....

Genellikle, azınlık haklarını çoğunluk karşısında dengelemek amacıyla kullanılan imtiyaz hakkının doğal sonucu özel korumadan yararlandırılmasıdır. Bu özel koruma ise, imtiyazların ihlâl edilmesi sonucunu doğuran genel kurul kararlarının uygulanabilmesi için imtiyazlı pay sahipleri onayının ön şart olarak aranmasında görülmektedir. Payların dışında gerçek ve tüzel kişilere üstün hak tanınması imtiyaz değildir. Bunlar ancak sözleşmesel (akdi) hak doğururlar. Anonim ortaklık esas sözleşmesinde bulunmamasına rağmen, genel kurulca bazı pay sahiplerine üstünlük tanınmışsa bunlar TTK m. 401 anlamında imtiyaz değildir. Bu üstünlükler ancak hakkın suiistimalini teşkil etmiyorlarsa tanındıkları kişiler lehine akdi mahiyeti haiz birer üstünlük sayılırlar. Bu sebeple bu tip üstünlüklere sahip olan pay sahipleri TTK m. 389 ve TTK m. 391’deki imtiyazlı pay sahiplerini koruyan hükümlerden yararlanamazlar. Aynı şekilde bu pay sahiplerinin TTK m. 401’e girmedikleri için özel kurullar oluşturmaları ve kendilerini ilgilendiren kararlarda onay vermeleri söz konusu olamaz. Bu tip paylar; üstünlüklerinin genel kurulca ihlâli hâlinde ancak genel hükümlere dayanarak korunma talep etme hakkına sahiptirler.

Doktrindeki baskın görüş sözleşmesel (akdi) hakların, ihlâli halinde genel hükümler çerçevesinde korunması yönünde iken sayın Yüksek Daire “Sözleşmesel bir hakkın hak sahibinin izni olmadan ortadan kaldırılması

mümkün değildir.” gerekçesini bozma ilâmına dayanak yapmıştır.

Bir an için Yüksek Daire’nin kabulü doğrultusunda hüküm kurulduğu düşünüldüğünde; akdî hakların imtiyazlı haklardan daha üstün statüye çıkarıldığı; zira, imtiyazlı hakların, “imtiyazlı paylar kurulunda alınacak kararlar değiştirilmesi mümkün iken, “akdî hakların” ilgilinin onamı olmadan değiştirilemeyeceği gibi bir çelişki ile karşılaşılması sonucunu doğuracaktır ki, Yasa koyucunun bunu amaçladığı, herhalde ileri sürülemez.

Esasen Yüksek Daire’nin bozma ilâmında atıf yaptığı Tekinalp/Poroy/Çamoğlu Ortaklıklar Hukuku Kitabının 479. sayfasında Yargıtay 11. HD’nin 25.12.1987 tarih ve 3565/7565 K. sayılı ilâmının dayanak gösterildiği görülmüş; anılan ilâm araştırdığında, 11 H.D’nin 25.12.1987 tarihli 1987/3565 E. ve 1987/7565 sayılı kararında imtiyazın paya bağlanacağı hususuna şu şekilde değinildiği belirlenmiştir; “... anonim ortaklıklarda bazı paylara imtiyaz tanınabilir (TTK m. 401) . Bu imtiyaz, payın dışında sadece ortağa ismen tanınmışsa, bu haklar imtiyaz değildir. Somut olayda ise, davacı Genel-İş Sendikasının sahip olduğu %16 oranındaki paylara değil, ismen Genel- İş Sendikasına yönetim kuruluna seçilmek üzere aday göstermek hakkı tanınmıştır. Davacıya tanınan bu haklar imtiyaz olmadığı için TTK’nun 401. ve imtiyaz ile ilgili hükümleri bu davada uygulanamaz. Davacı ortaklığa ana sözleşme ile tanınan bu kişisel haklar, ancak karşılıklı muvafakat ile değiştirilebilir veya tamamen kaldırılabilir. Bu değişiklik için Türk Ticaret Kanunu’nun getirdiği ilkeler değil, Borçlar Kanunu’nun öngördüğü kurallar uygulanır...” denildiği, gözlemlenmiştir. Dolayısıyla, Yargıtay özel Dairesi’nin bozma ilâmına dayanak alınan doktrindeki görüşün temelindeki içtihat da değişiklik için Borçlar Kanunu’nun öngördüğü kuralların uygulanacağı, belirtilmektedir.

Bilinmektedir ki, akdî haklar tek taraflı irade beyanı ile her zaman sonlandırılabilirler. Sözleşmenin haklı yahut haksız feshine bağlı olarak tazminat ve diğer talep ve dava haklarının genel hükümler doğrultusunda kullanılması mümkündür. Sözleşmeden doğan hakka dayalı olarak, sözleşmenin tarafının kabulü olmadan, sözleşmenin sona erdirilemeyeceği ileri sürülemez. Dolayısıyla, akdî hakkın şirket genel kurullarınca değiştirilmesi mümkündür. İlgilinin, genel hükümler doğrultusunda talep ve dava hakları ise bu davanın konusu değildir.

Sonuç olarak gerek Mahkememiz ve gerekse Yüksek Yargıtay’ın Özel Dairesi, imtiyazın “pay”a bağlanması, yani üstünlüğün “pay”a tanınmış

olmasını aradığı; paya değil de “kişi”ye veya “sıfat”a veya “makam”a bağlanan hakların, üstünlüklerin ve imkanların, 6762 sayılı TTK’ya göre imtiyaz olmadığını, kabul etmektedir. O halde, ana sözleşme değişikliğiyle birlikte davacıya tanınan hak, bir imtiyaz hakkı olmayıp sözleşmesel bir haktır. Sözleşmesel (akdi) haklar ile tek taraflı irâde beyanı ile sonlandırılabilirler. Aksi halde imtiyazlı haktan daha üstün statü tanınmış olur. Somut olayda da genel kurul kararı ile ana sözleşme değişikliğine gidilmiş olduğundan, sözleşmesel hakkın ihlali söz konusu değildir. Davacının, olası hak taleplerini genel hükümler (Borçlar Kanunu) çerçevesinde sözleşme taraftarlarına karşı ileri sürmesi her zaman mümkündür. Bu nedenle, Mahkememizin önceki kararında direnilmesi gerektiği vicdani kanaat ve sonucuna ulaşılmış, dava konusu genel kurul kararlarının iptaline ilişkin davanın reddi, gerekmiştir.”.

D. HUKUK GENEL KURULUNUN KARARI

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun 2017/11-140 Esas, 2020/1013 Karar ve 09.12.2020 tarihli kararında,

“...Bilindiği üzere, dava tarihinde yürürlükte bulunan ve somut olaya uygulanması gereken mülga 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nda (6762 sayılı TTK) esas sözleşme, anonim şirketin temel düzenini oluşturan, ortaklığın iç ve dış ilişkileri ile pay sahiplerinin ortaklığa ve birbirlerine karşı hak, yetki ve yükümlülüklerini düzenleyen, şekle tâbi, katılıma açık (iltihaki) çok taraflı bir sözleşmeyi ifade etmektedir. Anonim şirketin tüzel kişi olarak organları, ehliyetinin sınırları, sermayesi, payları ve pay senetleri, pay sahipleri ve üçüncü kişiler ile ilişkileri, pay sahiplerinin ortaklığa ve birbirlerine karşı hak, yetki ve yükümlülükleri ve ortaklığın sona ermesi kanunların emredici hükümleri çerçevesinde esas sözleşme ile belirlenir. Bu özellikleri ile esas sözleşme, şirketin organlarını, pay sahiplerini ve şirketin tüzel kişilik kazanmasıyla objektif nitelik kazanan hükümleriyle üçüncü kişileri bağlamaktadır.

Esas sözleşmede yer almaları herhâlde zorunlu olan kayıtlar 6762 sayılı TTK’nin 279, maddesinde belirtilmiştir. Bu tür kayıtlar anılan maddede sayılanlardan ibaret olmayıp 6762 sayılı TTK’nin diğer bazı maddelerinde de başkaca zorunlu kayıtlara yer verilmiştir. Öte yandan bazı anonim şirket türlerini düzenleyen diğer özel kanunlarda da ilgili anonim şirketlerin esas sözleşmelerinde yer alması zorunlu başkaca kayıtlar da öngörülmüştür.

Esas sözleşmede, zorunlu kayıtlar yanında, emredici hükümlere, ahlâka, kamu düzenine ve kişilik haklarına aykırı veya imkânsız olmamak koşuluyla gereksinim duyulan ihtiyari kayıtlara da yer verilebilir. Bu düzenlemeler 6762

sayılı TTK ve diğer özel kanunların emredici olan veya olmayan hükümlerini tamamlar veya emredici olmayan hükümlerini değiştirir nitelikte yahut özel düzenleme şeklinde olabilirler. Uygulamada ihtiyari kayıtların önemli bir bölümünü pay sahipleri ile üçüncü kişiler lehine anonim şirkete karşı ve pay sahipleri arasında birbirlerine karşı talep (alacak) hakları ihdas eden ve borçlar hukuku sözleşmeleri niteliğinde olan düzenlemeler oluşturmaktadır.

Esas sözleşmede yer alan tüm zorunlu ve ihtiyari kayıtlar, salt tüzel kişiyi ve onun temel düzenini oluşturan hükümler; tüzel kişinin pay sahipleri ve üçüncü kişilerle ve pay sahiplerinin birbirleri ile olan ilişkilerini düzenleyen hükümler olarak iki gruba ayırmak mümkündür. Özellikle esas sözleşmenin tüzel kişinin pay sahipleri ve üçüncü kişilerle ve pay sahiplerinin birbirleri ile olan ilişkilerini düzenleyen hükümlerinin bir bölümü oy hakkı, kâr payı hakkı gibi konularda imtiyazlı paylar ihdasına ilişkin pay sahipliği hakları oluştururken, diğer bir bölümü de şirketin mevcut bir işletme veya bazı ayınları devralması; kurucular ve şirketle ilgili diğer kimseler lehine intifa hakları (senetleri) ihdası; yönetim kuruluna aday gösterilmesi; kuruculara, yönetim kurulu üyelerine ve diğer kimselere ortaklık kazancından pay verilmesi; satışa çıkarılan şirket paylarını satmaları hususunda pay sahiplerine öncelik hakkı tanınması gibi şirkete karşı veya pay sahipleri arasında talep (alacak) hakkı ihdas eden hükümlerdir.

Görüldüğü üzere esas sözleşme ile tanınan hakların bir kısmı paya tanındığı için imtiyaz niteliğindedir. Özellikle pay sahipleri ile üçüncü kişiler lehine anonim şirkete karşı ve pay sahipleri arasında birbirlerine karşı talep (alacak) hakları ihdas eden haklar ise paya bağlanmadığı için imtiyaz niteliğinde olmayıp şirket ilişkisinin ötesinde sözleşmesel bir temele dayanan sözleşmesel hak niteliğindedir. Hem imtiyaz niteliğindeki haklar hem de sözleşmesel temele dayanan haklar ihdas eden esas sözleşme hükümlerinin tüzel kişinin (genel kurulunun) tek yanlı bir kararıyla kaldırılabilmesi veya değiştirilebilmesi mümkün değildir. Bunun için pay sahiplerinin veya üçüncü kişilerin açık veya kapalı rızalarının alınması zorunludur (Moroğlu, Erdoğan: Anonim Ortaklıkla Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, İstanbul, 2017, s. 235.). Kanun koyucu tarafından 6762 sayılı TTK'nin 389 ve 391. maddeleri ile imtiyaz niteliğindeki hakların korunması için özel bir koruma rejimi öngörülmüş; imtiyaz niteliğindeki haklarının kaldırılması, kısıtlanması veya olumsuz etkilenmesinin söz konusu olduğu hâllerde, bu rızanın tüzel kişi ile pay sahiplerinin karşılıklı çıkarlarını dengeleyecek şekilde imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun çoğunluk kararı ile alınması düzenlenmiştir. Ancak

imtiyaz niteliğinde olmayan ve sözleşmesel bir temele dayanan haklar için ise özel düzenleme getirilmemiştir. Bu itibarla pay sahibine sözleşmesel temele dayalı olarak tanınan hakların sadece ilgilinin muvafakati ile kaldırılabilceği veya sınırlandırılabilceği kabul edilmelidir (Kendigelen, Abuzer: Anonim Ortaklıkta Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz, İstanbul 1999, s. 46).

Esas sözleşmenin pay sahipleri ile üçüncü kişiler lehine anonim şirkete karşı ve pay sahipleri arasında birbirlerine karşı talep (alacak) hakları (sözleşmesel hak) ihdas eden hükümlerine aykırı olan, bunları değiştiren, sınırlayan veya ortadan kaldıran genel kurul kararlarının geçersizliğinin dava edilmesi genel kurul kararlarının iptalini düzenleyen 6762 sayılı TTK'nin 381. maddesinde belirtilen (genel kurul kararına muhalif kalıp bunun toplantı tutanağına geçirilmesi, üç aylık hak düşürücü dava süresine uyulması ve en erken dava ile birlikte icranın geri bırakılmasını talep edebilme) koşullarına tabi değildir. Üçüncü kişiler ile pay sahipleri söz konusu genel kurul kararlarının kendileri hakkında bağlayıcılığının bulunmadığını genel hükümlere göre tespit davası veya itiraz yoluyla ileri sürebilirler (Moroglu, s. 236).

Hemen belirtilmesi gerekir ki 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (6102 sayılı TTK) ile mülga 6762 sayılı TTK döneminde bulunmayan “emredici hükümler” ilkesi getirilmiştir. 6102 sayılı TTK'nin “emredici hükümler” başlıklı 340. maddesi “Esas sözleşme, bu Kanunun anonim şirketlere ilişkin hükümlerinden ancak Kamunda buna açıkça izin verilmişse sapabilir. Diğer kanunların, öngörülmesine izin verdiği tamamlayıcı esas sözleşme hükümleri o kanuna özgülenmiş olarak hüküm doğururlar.” hükmünü haizdir. Buna göre esas sözleşmede yer alacak olan ihtiyari kayıtların geçerliliği, emredici hükümlere, ahlaka, kamu düzenine ve kişilik haklarına aykırılık veya imkânsızlık hâllerinin yanında ayrıca “Kamunda açıkça izin verilmiş olma” koşulu ile de sınırlanacaktır. Başka bir deyişle 6102 sayılı TTK döneminde anonim şirketlere ilişkin bütün hükümler emredici nitelik taşımakta olup; artık esas sözleşmeye konulacak ihtiyari kayıtlar, Kanun buna açıkça izin vermişse mümkün olabilecektir (Pulaşlı, Hasan: Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Ankara, 2017, s. 285).

Bununla birlikte 6103 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkındaki Kanun'un 22. maddesi ile anonim şirket esas sözleşmelerinin yayımı tarihinden itibaren on iki ay içinde 6102 sayılı TTK ile uyumlu hâle getirileceği. Bakanlığın bu süreyi bir yıl uzatabileceği düzenlenmiştir. Ayrıca anılan Kanun'un 28/2 maddesinde; 6762 sayılı eski

TTK zamanında ve 6102 sayılı TTK'nin kabul edilmesinden en az bir yıl önce esas sözleşme hükmü ile bazı pay gruplarına tanınmış olan yönetim kurulu üyeliği için aday gösterme hakkı, 6102 sayılı TTK'nin 360/1 maddesindeki sınırı aşıya bile müstesap hak sayılacağı belirtilmiştir. Bu itibarla 6762 sayılı TTK döneminde 6102 sayılı TTK'nin kabul edilmesinden en az bir yıl önce esas sözleşme ile öngörülen imtiyaz niteliğinde olmayan ancak sözleşmesel hak niteliğindeki bazı pay gruplarına tanınmış olan yönetim kurulu üyeliği için aday gösterme hakkı 6103 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkındaki Kanun'un 28/2 maddesi ile müstesap hak kabul edilmiştir. Anılan maddenin gerekçesi ve 6102 sayılı TTK'nin 360. maddesi de dikkate alındığında bazı pay gruplarına tanınmış olan yönetim kurulu üyeliği için aday gösterme hakkının, ayrıca belirli bir grup oluşturan pay sahipleri, belirli pay grupları ve azlığa tanınmış olan yönetim kurulunda temsil edilme hakkını da kapsadığı kabul edilmelidir (Karasu, Rauf: Anonim Şirket Yönetim Kurulunda Belirli Grupların Temsil Edilme Hakkı, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, 2016, C. I. S. 1, s. 38.).

6102 sayılı TTK'nin 360. maddesinde; “Esas sözleşmede öngörülmek şartı ile belirli pay gruplarına, özellik ve nitelikleriyle belirli bir grup oluşturan pay sahiplerine ve azlığa yönetim kurulunda temsil edilme hakkı tanınabilir. Bu amaçla, yönetim kurulu üyelerinin, belirli bir grup oluşturan pay sahipleri, belirli pay grupları ve azlık arasından seçileceği esas sözleşmede öngörülebileceği gibi, esas sözleşmede yönetim kurulu üyeliği için aday önerme hakkı da tanınabilir...” hükmü yer almaktadır. Buna göre 6102 sayılı TTK ile belirli pay gruplarının yanında “belirli bir grup oluşturan pay sahiplerine” ve azınlığa da yönetimde temsil edilme hakkı tanınmaktadır. Belirli bir grup oluşturan pay sahipleri; herhangi bir pay sahibini değil, esas sözleşmede 6102 sayılı TTK'nin 340. maddesinde öngörülen emredici hükümler ilkesine aykırı olmayacak şekilde, somutlaştırılan ve kural olarak aralarında ortak bağlar bulunan pay sahiplerini ifade etmektedir. Bu itibarla örneğin şirketin kurucu ortakları, şirkette çalışan pay sahipleri, üretim yapan bir anonim şirketin müşterileri, şirkete ham madde tedarik edenler, belirli bir mesleğe mensup olanlar, belirli bir grup oluşturan pay sahipleri olarak kabul edilmelidir (Karasu, s. 34.).

Yapılan açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; davalı şirketin 1991 yılında kurulduğu ve davacının davalı şirketin kurucu ortaklarından olduğu, davalı şirketin 31.08.2006 tarihinde yapılan 2005 yılı olağan genel kurul toplantısında esas sözleşmenin 7. maddesinin değiştirildiği

ve esas sözleşmeye “geçici madde 5” eklendiği, esas sözleşmenin değiştirilen 7. maddesi ile davalı şirketin kurucu ortaklarına yönetim kurulunda temsil edilme hakkı tanındığı ve davacının da bir üye ile yönetim kurulunda temsil edileceğinin düzenlendiği, esas sözleşmeye eklenen “geçici madde 5” ile de yönetim kurulunda bir üye ile temsil edilme hakkına sahip olan kurucu ortakların bu haklarının 21 yıl süreyle saklı olduğunun belirtildiği anlaşılmaktadır.

Davalı şirketin dava konusu olan 07.08.2009 tarihli olağan genel kurul toplantısında, esas sözleşmenin “Yönetim kurulu 9 üyeden oluşur. Yönetim kurulunda: ... üç, ... iki. ... bir, ... bir, ... bir ve ... bir üye ile temsil edilirler...” şeklindeki 7. maddesi; “Şirket Yönetim Kurulu 9 (dokuz) üyeden oluşur. Bu üyelere dört üye şirket ortağı ... ‘nin sahip olduğu paylara bu ana sözleşme maddesi gereğince tanınan imtiyaz ile pay sahibi ... ‘nin göstereceği adaylar arasından: kalan beş üye ise ... ‘nin sahip olduğu paylara bu ana sözleşme maddesi gereğince tanınan imtiyaz ile pay sahibi ... ‘nin göstereceği adaylar arasından şirket Genel Kurulunca seçilir...” şeklinde değiştirilmiş; ayrıca “Genel Kurul kararına binaen ..., ..., ... ve ... ‘nın yönetim kurulunda birer üye ile temsil edilme hakları, işbu Genel Kurul Kararının tescilinden itibaren 21 yıl süreyle saklıdır” şeklindeki “geçici madde 5” ise kaldırılmıştır. Dava konusu olan davalı şirketin 09.09.2009 tarihli ve 08.10.2009 tarihli genel kurul toplantılarına ise yeni oluşturulan yönetim kurulu tarafından çağrı yapılmıştır. Görüldüğü üzere 6762 sayılı TTK döneminde davalı şirketin kurucu ortaklarına 31.08.2006 tarihli esas sözleşme değişikliği ile tanınan yönetimde belli bir süre ile bir üye tarafından temsil edilme hakkı; paya bağlanan bir hak olmayıp, pay sahibine esas sözleşme ile tanınan sözleşmesel bir hak niteliğindedir.

Bu itibarla yukarıda da ayrıntılı olarak açıklandığı üzere 6762 sayılı TTK döneminde davacıya tanınan bu hak, sözleşmesel temele dayanan bir hak olduğundan sadece ilgililerin muvafakati ile kaldırılabilmesi veya sınırlandırılabilmesi kabul edilmelidir. Kaldı ki 6103 sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkındaki Kanun’un 28/2 maddesinde; 6762 sayılı eski TTK zamanında ve 6102 sayılı TTK’nin kabul edilmesinden en az bir yıl önce esas sözleşme hükmü ile bazı pay gruplarına (belirli bir grup oluşturan pay sahiplerine) tanınmış olan yönetim kurulu üyeliği için aday gösterme hakkı müktesep hak sayıldığı; 6102 sayılı TTK’nin 360. maddesi gereğince de artık belirli bir grup oluşturan pay sahiplerine de yönetimde temsil edilme hakkı tanınmasının mümkün olduğu gözetildiğinde

davacıya tanınan yönetim kurulunda belli bir süre ile bir üye tarafından temsil edilme hakkı emredici hükümler ilkesine de aykırılık oluşturmayacaktır.

O hâlde 31.08.2006 tarihli esas sözleşme ile davacıya tanınan yönetim kurulunda belli bir süre ile bir üye tarafından temsil edilme hakkının sadece davacının muvafakati ile kaldırılabilceği, davacının bu hakkını kaldırarak genel kurul kararlarının geçersizliğinin dava edilmesi genel kurul kararlarının iptalini düzenleyen 6762 sayılı TTK'nin 381. maddesinde belirtilen koşullarına tabi olmadığı gözetilerek davadaki taleplerin buna göre değerlendirilmelidir.

Hâl böyle olunca Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uymak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.”

E. İLK DERECE MAHKEMESİNİN SON KARARI

Ankara 9. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2021/106 Esas, 2022/126 sayılı ve 01.03.2022 tarihli konuya ilişkin vermiş olduğu kararında,

“...Dava dilekçesi incelendiğinde davacının birden fazla talebinin bulunduğu görülmüştür. Bunlar sırası ile; 1-A) 07/08/2009 tarihli genel kurulda alınan “Ana sözleşmenin 7. Maddesinde değişiklik yapılmasına” ilişkin kararın yokluk ile malul olduğunun tespitine, B- Geçici 5. Maddenin ortadan kaldırılması kararının infaz kabiliyeti olmadığının tespiti,

2-)” 09/09/2009 ve 08/10/2009 tarihlerinde Genel Kurul Toplantısının yapılmasına ilişkin” yönetim kurulu kararların yoklukla malul olduğunun tespiti,

3-) 09/09/2009 ve 08/10/2009 tarihli Genel Kurullarda alınan kararların yokluk ile malul olduğunun tespiti istemlerinden oluşmaktadır.

Talebi konusunda açıklama istenilen davacı vekili 23/12/20121 tarihli dilekçesi ve 01/03/2022 tarihli duruşmada tutanağa geçirilen beyanı ile taleplerinin “ sadece geçici 5. Madde ile kendilerine davalı yönetiminde 21 yıl süre ile ve bir kişi ile temsil için verilen haklarının ortadan kaldırılması sonucunu doğuran bir sonraki genel kurulun 16. Maddesi ile ortadan kaldırılmasına ilişkin son kararın yokluk ile malul olduğunun tespitine ve geçici 5. Maddenin kendileri yönünden yürürlükte olduğunun tespitine karar verilmesine “ ilişkin olduğunu belirtmiştir. Bu beyan talebin daraltılması ve davadaki bir kısım taleplerin geri alınmasına ilişkin olduğu gibi, ancak davalının oluru ile talebin geri alınması mümkün olup, aynı duruşmada bulunan davalı vekili

davadaki kimi taleplerin geri alınmasına itirazları olmadığını söylediği için, somut olayda değerlendirmenin sadece talep daraltması dışında kalan konu ile sınırlı olarak yapılması gerektiği kabul edilmiştir. (....) Ek geçici madde 5 düzenlemesi ile de “Genel kurul kararına binaen ..., ..., ... ve ...’ın yönetim kurulunda birer üye ile temsil hakları işbu genel kurul kararının tescilinden itibaren 21 yıl süre ile saklıdır.” düzenlemesi yapılmıştır. Ek geçici 5. maddede yapılan düzenleme ile yönetim kurulunda bir üye bulundurma hakkı verilen davacı ‘ya seçeceği üyenin 21 yıl süre ile görev yapması hakkı tanınmıştır. Bu hak ana sözleşme ile davacı ‘ya verilmiş olup Yargıtay 11. Hukuk Dairesi’nin bozma kararında da belirtildiği gibi, sözleşme ile verilen bu hakkın ancak hak sahibinin açıkça oluru alınarak ortadan kaldırılması mümkün iken bu kurala uyulmaksızın Davalı ... A.Ş’nin 2008 yılına ait olağan genel kurul toplantısının yapıldığı 07/08/2009 tarihli toplantıda gündemin 6.maddesi ile ana sözleşme maddelerinde tadil yapılmasına karar verilmiş[tir].

.... .., sözleşme ile tanınan hakkın ancak bu hakkın tanındığı pay sahibinin açıkça olurunun alınması suretiyle yapılması mümkün iken, genel kurulun bu emredici düzenlemeye aykırı şekilde genel kurulda alınan karar ile davacıya ek geçici 5. madde ile tanınan hakkı tek taraflı olarak ortadan kaldırmasının mümkün olmadığı, ek geçici 5. maddeyi ortadan kaldıran 31/08/2006 tarihli genel kurulun 16. maddesinin davacı yönünden yokluk ile malul olduğunun tespitine ve kabulüne karar verilmesi gerektiği kabul edilmiştir.

Davacının yukarıda değerlendirilen talebi dışındaki diğer talepleri yönünden ise; bu talepler geri alınmış olup, aynı taleplerin muhatabı olan davalı vekilinin taleplerin geri alınmasına olur vermiş olması nedeniyle geri alınan talepler yönünden konusu kalmadığı için esas hakkında karar verilmesine yer olmadığı şeklinde karar verilmesi gerektiği kabul edilmiştir. (....)

07/08/2009 tarihli genel kurulda alınan ana sözleşmenin 16. maddesinin kaldırılan hükümlere yönelik düzenlemesi ile 31/08/2016 tarihli genel kurulda alınan ek geçici 5. maddenin yürürlükten kaldırılmasına ilişkin hükmün, davacı yönünden YOKLUKLA MALUL OLDUĞUNUN TESPİTİ ve İPTALİNE, (....) Davacının diğer taleplerinin geri alındığı anlaşılmalı; diğer talepler yönünden esas hakkında karar verilmesine yer olmadığına, (....) oy birliğiyle karar verilmiştir.”

II. DEĞERLENDİRME

A. İMTİYAZ HAKKININ PAY SAHİBİNE TANINABİLİRLİĞİ

İmtiyaz, *bir kimse, kuruluş veya topluluğa başkalarından farklı olarak tanınan hak ve üstünlük, ayrıcalık* olarak tanımlanmaktadır¹. Anonim şirket açısından imtiyaz ise, diğer paylara tanınan haklardan farklı hakların tanımlanması olarak ifade edilebilir^{2,3}. Nitekim bu hak, kural olarak, ortaklığa getirdiği sermaye payı ölçüsünde haklardan yararlanma imkânına sahip olan pay sahibine yönetsel ve/veya ekonomik haklardan, diğer pay sahiplerine kıyasla, daha fazla yararlanma fırsatı sunar⁴. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu⁵ (TTK) m. 478/2 hükmünde de imtiyaz; kâr payı, tasfiye payı, rüçhan ve oy hakkı gibi haklarda, paya tanınan üstün bir hak veya kanunda öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkı olarak tanımlanmıştır.

Kural, imtiyaz hakkının “paya” tanınması zorunluluğudur⁶. Bu bakımdan pay sahibi olsun/olmasın kişilere ya da belirli makamlara bağlanan haklar

¹ <http://lugatim.com/s/imtiyaz;> (E.T. 10. 12.2021); benzer bir tanım için bkz. <https://sozluk.gov.tr/>.

² **Tekinalp, Ü. (Poroy, R. & Çamoğlu, E.)** (2019). Ortaklıklar Hukuku I (14 b.). İstanbul, Kn. 784 s. 635; **Tekinalp, Ü.** (2020). Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku (5 b.). İstanbul, Kn. 9-09 s. 87 vd.; **Pulaşlı, H.** (2020). Şirketler Hukuku Genel Esaslar (6 b.). Ankara, Kn. 26 s. 527; **Ayhan, R., Çağlar, H., & Özdamar, M.** (2021). Şirketler Hukuku Genel Esaslar (3 b.). Ankara, s. 337 **Şener, O. H.** (2019). Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı (4 b.). Ankara, s. 553; **Bahtiyar, M.** (2021). Ortaklıklar Hukuku (Güncellenmiş 15 b.). İstanbul, s. 150; **Bilgili, F., & Demirkapı, E.** (2013). *Şirketler Hukuku* (9 b.). Bursa, s. 480 **Bozkurt, T.** (2021). Şirketler Hukuku (13 b.). Ankara, s. 470; **Kendigelen, A.** (1999). Anonim Ortaklıkta Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz. İstanbul, s. 25; **Aytuğar, B.** (2019). Anonim Şirketlerde Oy hakkında İmtiyaz. İstanbul, s. 14. Benzer tanımlar için ayrıca bkz. **Arslanlı, H.** (1960). Anonim Şirketler (Ümumi Hükümler (3 b., Cilt I). İstanbul, s. 151; **İmregün, O.** (1989). Anonim Ortaklıklar (4 b.). İstanbul, s. 335; **Tekil, F.** (1998). Anonim Şirketler Hukuku (2 b.). İstanbul, s. 408.

³ 6762 sayılı TTK’da farklı ve üstün haklar bahşeden payların isimlendirilmesi hususunda bir terim birliği bulunmaktaydı (bu hususta bkz. **İmregün, s. 334; Karahan, S.** (1991). Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar ve İmtiyazın Korunması. İstanbul, s. 4, 5; **Aytuğar, Oy Hakkı, s. 15).**

⁴ TTK m. 478 Gerekeçe; ayrıca bkz. **Tekinalp, Sermaye, Kn. 9-09b s. 87,88; Ayтуğar, Oy Hakkı, s. 16, 17.**

⁵ RG, 14.02.2011, Sayı 27846.

⁶ **Karahan, s. 20; Kendigelen, İmtiyaz, s. 25; Pulaşlı, Kn. 38 s. 531; Pulaşlı, H.** (1999). Anonim Şirketlerde Yönetimde İmtiyaz ve Buna İlişkin Esas Sözleşme Düzenlemelerinin Anlam ve Etkisi. Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu’na 65. Yaş Günü Armağanı, s. 564; **Ayhan/ Çağlar/Özdamar, s. 338; Şener, s. 554; Bahtiyar, M.** (2001). Anonim Ortaklık Anasözleşmesi. İstanbul, s. 200, 201; **Bahtiyar, s. 265; Bilgili/Demirkapı, s. 481; Bozkurt, s. 224**

imtiyaz olarak nitelendirilemezler⁷. Örneğin bir pay sahibine ömür boyu yönetim kurulu üyeliği, başkanlığı veya veto hakkı veren esas sözleşme hükümleri imtiyaz olarak kabul edilemezler⁸. Fakat 6102 sayılı TTK m. 360 (TTK m. 478/3 hükmünden mülhem) hükmünde bu kurala bir istisna getirilmiştir. Buna göre, esas sözleşmede öngörülmek şartı ile, belirli pay gruplarına, özellik ve nitelikleriyle belirli bir grup oluşturan pay sahiplerine ve azlığa yönetim kurulunda temsil edilme hakkı tanınabilir. Mezkûr madde hükmü, yönetim kurulunda temsil edilme hakkını hem pay sahibi gruplarına hem azlığa hem de pay gruplarına tanımıştır. Böylece TTK m. 478 hükmünde ifade edilen imtiyazın paya bağlanması kuralına bir istisna getirilmiştir⁹. Neticede 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu¹⁰ (eTTK) döneminde kanunda açıkça yer alamamasına rağmen¹¹, Yargıtay'ın yerleşik içtihadı haline gelen “*grup imtiyazı*” kanunen tanınmıştır¹². Bu hükmün uygulanabilmesi için hem azınlığın hem de belirli pay sahipleri gruplarının belirlenebilir ve tanınabilir bir şekilde tanımlanması gereklidir¹³.

Belirli pay gruplarına yönetim kurulunda temsil edilme hakkı 6762 sayılı eTTK döneminde de öngörülebilmeğe ydi. TTK m. 360 anlamında pay grupları, payların “A ve B” gibi adlandırmalarla birbirlerinden ayrıldığı hallerde söz konusu olmaktadır¹⁴. Pay gruplarına yönetim kurulunda temsil hakkı, şirket çıkarları gerektirmediği halde grup çıkarlarına zarar vermek amacıyla alınan önlemlere karşı çıkabilmek ve ayrıca gurubun, şirket işlemleri ile ilgili olarak bilgilendirilmelerini sağlamak amacıyla tanınmaktadır¹⁵. Bu

⁷ **Tekinalp (Poroy/Çamoğlu)**, Kn. 789 s. 637; **Pulaşlı**, Kn. 38 s. 531; **Pulaşlı**, İmtiyaz, s. 564; **Bilgili/Demirkapı**, s. 481; **Bahtiyar**, Anasözleşme, s. 201; **Karahan**, s. 20; **Kendigelen**, İmtiyaz, s. 26.

⁸ **Tekinalp (Poroy/Çamoğlu)**, Kn. 789 s. 637; **Kendigelen**, İmtiyaz, s. 26

⁹ TTK m. 360 Gerekçe; **Tekinalp**, Sermaye, Kn. 9-09F s. 89.

¹⁰ RG, 09.07.1957, Sayı 9353.

¹¹ 6762 sayılı TTK m. 401 hükmünde yer alan “*vesair hususlar*” ibaresinin şirket organlarında temsil edilme imtiyazını kapsadığı öğreti tarafından kabul edilmekteydi. Bu hususta ayrıntılı bilgi için bkz. **Kendigelen**, İmtiyaz, s. 181 vd.

¹² TTK m. 360 Gerekçe.

¹³ TTK m. 360 Gerekçe.

¹⁴ **Kırca (Şehirali-Çelik/Manavgat)**, Anonim Ortaklık C.1, s. 427; **Uçar**, S. (2020). “Özellik ve Nitelikleriyle Belirli Bir Grup Oluşturan Pay Sahipleri” Kavramı (TTK m. 360, f.1, c.1). Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 15(193-194), s. 1337. Belirtmek gerekir ki, aralarında herhangi bir üstünlük olmadan payların “A, B, C” gibi gruplara ayrılması bir imtiyaz tanındığı anlamı taşımaz, (bkz. **Pulaşlı**, Kn. 28 s. 528).

¹⁵ **Aytuğar**, B. (2019). Oy Hakkında İmtiyazlı Pay Grubunun Yönetim Kurulunda Temsil

imtiyaz, gruba dahil her bir paya değil, pay grubuna tanınmaktadır¹⁶.

TTK m. 360 hükmünde, “özellik ve nitelikleriyle belirli bir grup oluşturan pay sahipleri” ifadesiyle paya değil, pay sahibine işaret edilmiştir. İsviçre Hukukunda bu kavram geniş yorumlanarak, pay sahipleri arasında ayırım yapmaya imkân veren her kriter grup oluşturma hususunda yeterli kabul edilmiştir¹⁷. Bu bakımdan belirli pay sahipleri grupları, meslekler ve işletme konuları gibi ölçütlerle kolaylıkla tespit edilebilirler¹⁸. Dolayısıyla payın, ortak paydaya uymayan bir kişiye devredilmesi halinde imtiyaz etkisizleşecek; ancak ortak paydaya dahil birine devri halinde imtiyaz etkin hale gelecektir¹⁹. Belirtmelidir ki böyle bir imtiyazın tanınması için şirket ortaklarının yapısının da buna uygun olması gerekir. Diğer bir ifadeyle şirket, tamamı aynı özellikleri taşıyan ve birbirlerinden ayrılmaları mümkün olmayan ortaklardan oluşuyorsa yönetim kurulunda temsil imtiyazı oluşturulması mümkün değildir²⁰.

Temsil edilme hakkı, bazı kurul üyelerinin belirli pay sahibi grupları arasından seçilmesi yahut bu grup üyelerine bağlayıcı aday önerme hakkı tanınması şeklinde de öngörülebilmektedir²¹. Yine esas sözleşmede, yönetim kurulu üyelerinin belirli bir soyadı taşıyan kişiler arasından seçilmesi hususunda bir düzenleme de yapılabilir²². Ancak önemle belirtmek gerekir ki; TTK m. 360/1 hükmüne dayanılarak belirli kişi veya kişilerin yönetim kurulu üyesi olacağına ilişkin bir hak tanınması mümkün değildir²³.

Edilme Hakkı. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, XXIII (1), s. 96.

¹⁶ **Tekinalp**, Sermaye, Kn. 12-17a s. 237.

¹⁷ **Kendigelen**, A. (1999). İsviçre Hukukunda Farklı Pay Sahibi Kategori ve Gruplarının Şirket Organlarında Temsili. Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 35. Yaş Günü Armağanı, s. 385; **Karasu**, R. (2016). Anonim Şirket Yönetim Kurulunda Belirli Grupların Temsil Edilme Hakkı. TFM (1), s. 34.

¹⁸ TTK m. 360 Gerekçe.

¹⁹ **Tekinalp**, Sermaye, Kn. 12-17b s. 237; **Pulaşlı**, H. (2018). Şirketler Hukuku Şerhi (3 b., Cilt 2). Ankara, Kn. 214 s. 1228, 1229; **Pulaşlı**, Kn. 42 s. 533.

²⁰ **Pulaşlı**, Kn. 41 s. 533.

²¹ TTK m. 360 Gerekçe.

²² **Kendigelen**, Temsil, 386; **Kırca (Şehirali-Çelik/Manavgat)**, Anonim Ortaklık C.1, s. 428; **Karasu**, Temsil, s. 34; **Çamoğlu**, E. (2011). 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda Anonim Ortaklık Yönetim Kurulunda Belirli Grupların Temsili. <http://www.arсланlibilimarsivi.com/>, s. 2.

²³ **Kendigelen**, İmtiyaz, s. 220 vd.; **Kırca (Şehirali-Çelik/Manavgat)**, Anonim Ortaklık C.1,

6102 sayılı TTK ile azınlığa da yönetim kurulunda temsil edilme hakkı tanınmıştır. Ancak kanunda yer alan “azlık” ifadesiyle teknik anlamda azlığın değil; geniş anlamda azlığın kastedildiği savunulmaktadır²⁴. Diğer bir ifadeyle TTK m. 360 hükmündeki azınlık, sermayenin 1/10 veya 1/20’lik oranını temsil eden pay sahibinden ziyade %50+1 oranındaki pay sahibine karşılık yönetim kurulu üyeliğine ilişkin imtiyaza sahip topluluğu ifade eder²⁵.

1. İsmen Belirtilen Pay Sahibine Belirli Bir Süre Yönetim Kurulu Üyesi Olma Hakkı Veren Esas Sözleşme Hükmünün Hukuki Niteliği

Uygulamada anonim şirket esas sözleşmesiyle gerçek veya tüzel kişilere yönetim kuruluna aday gösterme, genel kurul toplantı divanı başkanı olma veya yönetim kuruluna seçilmesi halinde başkan sıfatını otomatik olarak kazanma gibi haklar tanınmaktadır²⁶. Şirket esas sözleşmesinde paya değil de pay sahibine tanınan bu hakların, imtiyazın paya tanınması zorunluluğu karşısında²⁷, imtiyaz olarak nitelendirilmesi mümkün değildir²⁸.

Esas sözleşmede öngörülen hükümleri müstakar Yargıtay kararlarında *akdi (sözleşmesel) hak* olarak nitelendirilmiştir²⁹. Ancak bu hususta öğretide görüş birliği söz konusu değildir. Baskın görüş Yargıtay’ın istikrar kazanan

s. 428, 429; **Özdamar**, M. (2009). Türk Hukukunda Nitelikli Pay Kavramı. *Haluk Konuralp Anusına Armağan Cilt:3*, 725; **Karasu**, Temsil, s 34; **Uçar**, s. 1342, 1343. Buna karşılık **Çamoğlu**, bu hakkın ismen belirlenen bir veya birden fazla ortağa tanınmasının mümkün olduğunu ve bu halde yönetim kurulunda temsil edilme hakkının bu kişinin hayatıyla sınırlı olacağını ifade etmiştir. (bkz. **Çamoğlu**, s. 2); **Pulaşlı**, TTK m. 360 hükmünde yer alan “*belirli pay gruplarına*” ifadesi karşısında söz konusu imtiyazın, akdi nitelikte olsa bile, tek bir kişiye “*şahsen*” tanınamayacağını belirtmiştir (**Pulaşlı**, Şerh C.2, Kn. 208 s. 1251).

²⁴ **Kırca**, İ., **Şehirali-Çelik**, F. H., & **Manavgat**, Ç. (2013). Anonim Şirketler Hukuku (Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu) (Cilt 1). Ankara, s. 430; **Pulaşlı**, Şerh C.2, Kn. 220 s. 1258; **Karasu**, Temsil, s. 35; Buna karşılık **Çamoğlu**, azınlığın tanımının şirket esas sözleşmesine bırakıldığını ancak sözleşmede belirtilen azınlığın kimlerden oluşacağını somut olarak saptanması hâlinde temsil hakkına sahip olan azınlıktan değil, bir gruptan söz edilmesinin daha doğru olduğunu ifade etmiştir (bu hususta bkz. **Çamoğlu**, s. 1 dpn. 1).

²⁵ Ayrıca bkz. **Kırca** (**Şehirali-Çelik/Manavgat**), Anonim Ortaklık C.1, s. 431; **Pulaşlı**, Şerh C.2, Kn. 220 s. 1258.

²⁶ Örnekler için bkz. **Tekinalp**, Ü. (1996). İmtiyazlı Paylara İlişkin Sorunlar. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XIII (5-6 Nisan 1996), s. 7.

²⁷ TTK m. 360 hükmünde yer alan istisna saklı kalmak üzere.

²⁸ **Tekinalp** (**Poroy/Çamoğlu**), Kn. 789 s. 637; **Pulaşlı**, Kn. 38 s. 531; **Bilgili/Demirkapı**, s. 481; **Karahan**, s. 20; **Kendigelen**, İmtiyaz, s. 26; **Baltalı**, C. (2019). Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunda Temsil Edilme İmtiyazı. İstanbul, s. 62.

²⁹ 11 HD 25.12.1987 tarih ve E. 3565/ K. 7565 sayılı kararı; 11. HD 01.03.1995 tarih ve E. 7391/ K. 1777 sayılı kararı (bkz. **Tekinalp**, İmtiyaz, s.7-11)

görüşünü referans olarak sözleşmesel hak adlandırmasını kabul etmektedir³⁰. Hakkın, sözleşmesel hak olarak adlandırmasının pratik sonucunun da bu hakkın ortaklıklar hukuku değil, genel hükümler anlamında sonuç doğurduğu ve sözleşmenin tarafları karşılıklı olarak anlaşmadıkça kaldırılamayacağı ve değiştirilemeyeceği olduğu ifade edilmiştir^{31, 32}.

Buna karşılık diğer bir görüş uyarınca³³; şirketle arasında vekalet ilişkisi bulunan yönetim kurulu üyeleri, esas sözleşmeyle atanmış olsalar dahi, genel kurul tarafından her zaman görevden alınabilirler³⁴ (eTTK m. 316; TTK m. 364/1). TTK m. 364/2 hükmünden farklı olarak eTTK m. 316 uyarınca, genel kurul tarafından görevinden alınan yönetim kurulu üyesinin tazminat hakkı da bulunmamaktadır. Diğer yandan imtiyaz yaratmak amacıyla şirket esas sözleşmelerinde öngörülen bu haklar hem 6762 hem de 6102 sayılı Kanun anlamında imtiyaz olarak nitelendirilemezler. Dolayısıyla bu haklar, sahibinin onayına gerek olmaksızın, genel kurulca usulüne uygun bir esas sözleşme değişikliğiyle değiştirilebilir veya kaldırılabilirler.

³⁰ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Kn. 789 s. 637; **Tekinalp**, İmtiyaz, s. 11, 12; **Bilgili/Demirkapı**, s. 482; **Kırca (Şehirali-Çelik/Manavgat)**, s. 429; **Kendigelen**, İmtiyaz, s. 229.

³¹ **Tekinalp**, İmtiyaz, s. 12; **Bilgili/Demirkapı**, s. 481; **Kırca (Şehirali-Çelik/Manavgat)**, s. 429; **Baltalı**, s. 62,63.

³² Ancak m. 360 hükmünün sınırlayıcı yapısı ve m. 340 uyarınca m. 360’ta öngörülen yapının dışına çıkılamayacağı göz önünde bulundurulduğunda, 6102 sayılı TTK döneminde söz konusu hakka ilişkin bir düzenlemenin esas sözleşmede yer alıp alamayacağı ayrıca değerlendirilmelidir. Ayrıca bu hükümlerin, genel kurulun devredilmez nitelikteki yönetim kuruluna üye seçme yetkisini de ihlal edecek nitelikte olduklarının ayrıca incelenmesi gereklidir (bu hususta bkz. **Kendigelen**, İmtiyaz, s. 221; **Kırca (Şehirali-Çelik/Manavgat)**, s. 429, özellikle s. 433; **Özdamar**, s. 725; **Karasu**, Temsil, s. 36 ve özellikle 38,39; **Karasu**, R. (2015). Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi (2 b.). Ankara, s. 146, 147; **Baltalı**, s. 237-242; aksi yönde **Karahana**, s. 126, 127. Yönetim kuruluna üye seçilecek kişilerin belirlenmesi amacıyla pay sahipleri sözleşmesi yapılması hakkında açıklamalar için ayrıca bkz. **Eren**, E. (2021). Banka Yönetim Kurulunda Temsil Edilme Hakkı Veren Pay Sahipleri Sözleşmesi “Kanuna Karşı Hile” Olarak Değerlendirilebilir Mi? Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (1), s. 1028 vd.

³³ **Karasu**, Temsil, s. 34, 35. 11. HD’nin 22.06.2015 tarih 2014/19135 E., 2015/8578 K. sayılı kararında; tek bir ortağa yönetim kurulu üyesi olma hakkı veren esas sözleşme hükmünün hem 6762 eTTK hem de 6102 sayılı TTK kapsamında imtiyaz sayılmayacağını ifade edilerek; anılan esas sözleşme hükmünü değiştiren genel kurul kararının iptali talebini reddedilmiştir. İlgili esas sözleşme hükmünün sözleşmesel/akdi hak niteliği hususunda herhangi bir değerlendirme yapmayan kararın **Karasu** tarafından savunulan görüşe yakın olduğunu söylemek mümkündür. (<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/E.T.17.12.2021>).

³⁴ 6102 sayılı TTK m. 364 uyarınca, gündemde madde bulunmaması halinde, yönetim kurulu üyelerinin görevden alınabilmeleri haklı bir nedenin varlığına bağlıdır.

2. Hakkın İhlalinin Sonuçları

Esas sözleşmede pay sahibi adına tanınan yönetim kurulunda temsil hakkının ihlal edilmesinin sonuçları, kabul edilecek görüşe göre farklılık gösterecektir. Eğer Yargıtay ve öğretide çoğunluk görüşü olan sözleşmesel hak görüşü kabul edilirse; esas sözleşmede yer alan bu hakkın ihlali durumunda genel hükümlere dayanan bir talepte bulunulabilir. Genel hükümler kapsamında alacaklının, borcunu ifa etmeyen borçluya karşı üç imkânı bulunmaktadır³⁵. Bunlar; *aynen ifa*, *tazminat davası* ve *sözleşmeden dönmedir*³⁶ (6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu³⁷ (TBK) m. 125). Sözleşmenin ihlal edilmesi halinde kural, aynen ifanın talep edilmesidir (bkz. TBK m. 125/1). Verme, yapma ve yapmama borcunun yerine getirilmesi için açılabilen ifa davası istisnai olarak borcun niteliğine veya dürüstlük kurallarına aykırılık halinde açılmaz³⁸. Yine tarafların sözleşmeyle ifa davası açmaktan vazgeçerek borçlunun tazminat ödemesini kararlaştırdıkları hallerde ifa davası açılmaz³⁹. Hakkın ihlalinin bir diğer giderim türü olan tazminatta, borç ilişkisi sona ermez fakat içeriği değişir^{40,41}.

Hak sahibinin aynen ifa talebinde bulunmasının TTK anlamındaki sonucu, hakkın kullanılmasını engelleyen veya hakkı ortadan kaldıran genel kurul kararının iptal edilmesidir⁴². Ancak bunun mümkün olmaması halinde, gerçekleşen ihlalin giderilebilmesi için tazminat talep edilmesi mümkün olacaktır⁴³.

Bu kapsamda öncelikle irade beyanında bulunma yükümlülüğünün ifasında mahkemenin vereceği kararın, genel kurul kararının yerine geçip

³⁵ **Tandoğan**, H. (1961). *Türk Mes'uliyet Hukuku (Akit Dışı ve Akdi Mes'uliyet)*. Ankara, s. 405; **Eren**, F. (2019). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler* (24 b.). Ankara, Kn. 3227 s. 1154; **Eren**, F., & **Dönmez**, Ü. (2022). *Eren Borçlar Hukuku Şerhi* (Cilt 3). Ankara, Kn. 1, s. 2419.

³⁶ **Tandoğan**, s. 405; **Eren**, Kn. 3227 s. 1154; **Eren/Dönmez**, Kn. 1 s. 2419.

³⁷ RG, 04.02.2011, Sayı 27836.

³⁸ **Eren**, Kn. 3230 s. 1155.

³⁹ **Tandoğan**, s. 405; **Eren**, Kn. 3230 s. 1155; benzer sonuç alacaklı tarafından yapılan ve borçluya varması gereken tek taraflı bir irade beyanı niteliği taşıyan “vazgeçme beyanı” bakımından da geçerli olacaktır (bu hususta bkz. **Eren/Dönmez**, Kn. 6 s. 2421 vd.

⁴⁰ **Tekinay**, S. S., **Burcuoğlu**, H., & **Altop**, A. (1993). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler* (6 b.). İstanbul, s. 853, 854; **Eren**, Kn. 3247 s. 1161,1162.

⁴¹ Alacaklının son hakkı olan dönme, *kanaatimizce*, inceleme konusu hakkın içeriğine uygun olmadığından hakkın giderimi için talep edilemeyecektir.

⁴² Bu hususta değerlendirme ve tartışmalar için bkz. **Tekinalp**, İmtiyaz, s. 30 vd.

⁴³ **Tekinalp**, İmtiyaz, s. 36.

geçmeyeceği⁴⁴; hakkın yeniden tesis edilebilmesi için önceki genel kurul kararlarının iptal edilebilirliği⁴⁵ ve mahkemece iptal kararı verilmeksizin genel kurulun teyit kararıyla önceki kararının sakatlığının giderilmesi imkânının TTK’da düzenlenmemesine ilişkin sorunlar karşımıza çıkmaktadır⁴⁶. İlgilisine hak veren bu sözleşme hükmünün sürekli edim niteliği ve TBK m. 126 kapsamında hak sahibinin tazminat talep hakkı göz önünde bulundurulursa; anılan görüşün kabulü halinde hak, *kanaatimizce*, sahibinin tazminat talebinde bulunması daha uygun ve sonuç odaklı bir çözüm olacaktır.

Hakkın hukuki niteliğine ilişkin diğer görüşünün kabulü halinde, esas sözleşme hükmünün ihlali veya kaldırılması sonucunda muhatabının sahip olacağı hak, 6762 ve 6102 sayılı Kanunlar bakımından farklılık arz eder. Esas sözleşmeyle kendisine yönetim kurulu üyeliği verilen muhatabın üyeliği eTTK m. 316 uyarınca, usulüne uygun bir genel kurul kararıyla her zaman sona erdirilebilir. Anılan sona erme bakımından tazminat talebinde bulunması da söz konusu değildir. 6102 sayılı TTK m. 340 hükmü dolayısıyla böyle bir hükmün esas sözleşmede öngörülemeyecek olması bir yana, söz konusu hükmün ihlali halinde muhatap ancak TTK m. 364/2 kapsamında yalnızca tazminat talebinde bulunabilecektir⁴⁷. Dolayısıyla mezkûr sözleşme hükmünün ihlali gerekçesine dayanan davaların reddi gerekmektedir⁴⁸.

III. GÖRÜŞÜMÜZ ve SONUÇ

Hukuk Genel Kurulu tarafından verilen karar, herhangi bir grup oluşturmaksızın doğrudan isme/isimlere tanınan yönetim kurulunda temsil hakkının hukuki niteliği hususundaki öğreti görüşleri kapsamında değerlendirilmelidir. Karar, esas sözleşme hükmünün, imtiyazın paya tanınması ilkesi kapsamında ancak “*sözleşmesel hak*” olabileceğini savunan görüş kapsamında, gerekçe olarak doğrudur. Nitekim hem ilk derece mahkemesi hem 11. Hukuk Dairesi hem de Hukuk Genel Kurulu esas sözleşme hükmünün bu niteliğini tekrarlamıştır. Ancak varılan sonuç itibariyle her üç kararda da eksiklik bulunmaktadır.

⁴⁴ Bkz. **Eren**, Kn. 3237 s. 1158

⁴⁵ Hakkı ihlal edilen kişinin iptal davası açması için kanunda aranan iptal davası açma şartlarını sağlaması gereklidir [bkz. TTK m. 445 ve 446 (6762 sayılı TTK m. 381) hükümleri]. Bu şartların aranmamasını gerektirecek herhangi hukuki düzenleme *kanaatimizce* mevcut değildir.

⁴⁶ Bu hususta bkz. **Moroğlu**, E. (2020). Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü (9 b.). İstanbul, s. 390.

⁴⁷ Karş. **Karasu**, Temsil, s. 34, 35.

⁴⁸ **Karasu**, Temsil, s. 35.

Nitekim bahsi geçen kararlarda işaret edildiği üzere sözleşmesel haklar imtiyaz olarak kabul edilemediklerinden, imtiyaz hakkına tanınan korumadan da faydalanamazlar. Dolayısıyla ihlal edilmeleri halinde borçlar hukukuna ilişkin genel nitelikteki hükümlere dayanılarak koruma talebinde bulunulabilir.

TBK m. 125 uyarınca sözleşmenin ihlal edilmesi halinde kural olan aynen ifa talebinde bulunulmasıdır. Eğer aynen ifa söz konusu olmazsa ihlal dolayısıyla tazminata hükmedilecektir⁴⁹. Aksi talep edilmedikçe asıl ve ilk olarak uygulanacak olan aynen ifa kararının olay bağlamında karşılığıysa genel kurul kararının iptal edilmesidir. İptal davası açılabilmesi için TTK m. 446'da aranan şartların sağlanması gereklidir⁵⁰. Ancak somut olay kapsamında iptal davası açılmasının koşulları incelendiğinde davacının bunları sağlamadığı görülmektedir. Bu kapsamda iptal davası açma şartlarını sağlayamayan davacı lehine tazminata hükmedilmesi *kanaatimizce* daha doğru olurdu. Tazminatın hesaplanmasında ise, davacının yönetim kurulu üyesi olmasına ilişkin hakkının ihlal edilmediği bir ihtimalde hak kazanacağı ekonomik değerler hesaba katılmalıdır. Örneğin, hakkın ihlal edilmesi sebebiyle yoksun kalınan huzur hakkı, sabit ücret, ikramiye veya prim gibi maddi menfaatler öncelikle dikkate alınmalıdır. Diğer yandan somut olay kapsamında, hakkın ihlal edilmesinin dolaylı etkisi neticesinde davacının bir zarara uğraması söz konusu oldu ise bunun da tazmin edilmesi gerekir.

Neticede sözleşmesel hak görüşü kapsamında Hukuk Genel Kurulunun kararına, iptal davası şartlarının aranmayacağı görüşü ve maddi tazminata ilişkin herhangi bir değerlendirilmede bulunulmaması dolayısıyla *kanaatimizce* katılmak mümkün değildir.

Esas sözleşmede imtiyaz oluşturması amacıyla öngörülen ancak hem 6762 hem de 6102 sayılı Kanunlar uyarınca bir imtiyaz sayılmayan bu sözleşme hükmünün, muhatabına herhangi bir hak bahşetmeyeceğini savunan görüş kapsamında da Hukuk Genel Kurulunun kararı yerinde değildir. Zira anılan görüş uyarınca 6762 sayılı Kanunda esas sözleşmeyle atanmış olsalar dahi yönetim kurulu üyeleri genel kurul tarafından her zaman görevden alınabilirler. Görevden alınan bu yönetim kurulu üyelerinin tazminat hakkı

⁴⁹ Anılan esas sözleşme hükmünün TBK m. 126'ya uygun olması da ayrıca göz önünde bulundurulmalıdır.

⁵⁰ 11. Hukuk Dairesi ve Hukuk Genel Kurulunun kararlarında belirttiği üzere sözleşmesel hakkın ihlal edilmesi halinde iptal davası açılması hakkındaki TTK m. 446 (6762 sayılı eTTK m. 381) hükmünde aranan şartların aranmayacağı hususunda herhangi bir kanuni düzenleme veya bir öğreti görüşü tespit edilememiştir.

dahi bulunmamaktadır (6762 sayılı eTTK m. 316/1). Neticede uyuşmazlık konusu esas sözleşme değişikliğinin; esas sözleşmeye dayanılarak yönetim kurulu üyesi seçildiği kabul edilen davacının usulüne uygun bir genel kurul kararıyla görevinden alınması şeklinde yorumlanması daha doğru olacaktır. Bunun doğal bir sonucu olarak görevden alınan yönetim kurulu üyesi davacının herhangi bir tazminat talep hakkı da bulunmayacaktır (6762 sayılı eTTK m. 316). Dolayısıyla davanın reddine karar verilmesi bu görüşe daha uygun olacaktır.

Son olarak davalı anonim şirket ortakları arasında kamu tüzel kişilerinin bulunduğu dikkate alındığında esas sözleşme hükmünün ilk derece mahkemesi, özel daire ve HGK tarafından, 6762 sayılı TTK m. 401/2 ve m. 401/3 (TTK m. 478/4) hükümleri kapsamında ayrıca değerlendirilmesi gerekirdi. Zira 6762 sayılı TTK m. 401/2 uyarınca kamu tüzel kişilerinin sahibi oldukları paylar dışındaki diğer paylara herhangi bir imtiyaz tesis edilemez. Gerçekten de anılan düzenlemenin, herhangi bir kanuni dayanağı olmayan sözleşmesel hakkı da kapsadığı sonucuna varılırsa verilecek karar ve/veya hükmedilecek tazminatın miktarı noktasında farklılıklar meydana gelebilecektir.

KAYNAKÇA

- ARSLANLI, H. (1960). *Anonim Şirketler (Umumi Hükümler (3 b., Cilt I)*. İstanbul.
- AYHAN, R., ÇAĞLAR, H., & ÖZDAMAR, M. (2021). *Şirketler Hukuku Genel Esaslar (3 b.)*. Ankara.
- AYTUĞAR, B. (2019). *Anonim Şirketlerde Oy hakkında İmtiyaz*. İstanbul. (Anılış: Aytuğar, Oy Hakkı)
- AYTUĞAR, B. (2019). Oy Hakkında İmtiyazlı Pay Grubunun Yönetim Kurulunda Temsil Edilme Hakkı. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, XXIII(1)*, 93-125.
- BAHTİYAR, M. (2001). *Anonim Ortaklık Anasözleşmesi*. İstanbul.
- BAHTİYAR, M. (2021). *Ortaklıklar Hukuku (Güncellenmiş 15 b.)*. İstanbul.
- BALTALI, C. (2019). *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunda Temsil Edilme İmtiyazı*. İstanbul.
- BİLGİLİ, F., & DEMİRKAPI, E. (2013). *Şirketler Hukuku (9 b.)*. Bursa.
- BOZKURT, T. (2021). *Şirketler Hukuku (13 b.)*. Ankara.
- ÇAMOĞLU, E. (2011). 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda Anonim Ortaklık Yönetim Kurulunda Belirli Grupların Temsili. <http://www.arсланlibilimarsivi.com/>, 1-4.
- EREN, E. (2021). Banka Yönetim Kurulunda Temsil Edilme Hakkı Veren Pay Sahipleri Sözleşmesi “Kanuna Karşı Hile” Olarak Değerlendirilebilir Mi? *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi(1)*, 1013-1046.
- EREN, F. (2019). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler (24 b.)*. Ankara.
- EREN, F., & DÖNMEZ, Ü. (2022). *Eren Borçlar Hukuku Şerhi (Cilt 3)*. Ankara.
- İMREGÜN, O. (1989). *Anonim Ortaklıklar (4 b.)*. İstanbul.
- KARAHAN, S. (1991). *Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar ve İmtiyazın Korunması*. İstanbul.
- KARASU, R. (2015). *Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi (2 b.)*. Ankara.
- KARASU, R. (2016). Anonim Şirket Yönetim Kurulunda Belirli Grupların Temsil Edilme Hakkı. *TFM(1)*, 31-40. (Anılış: Karasu, Temsil)

- KENDİGELEN, A. (1999). *Anonim Ortaklıkta Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz*. İstanbul. (Anılış: Kendigelen, İmtiyaz)
- KENDİGELEN, A. (1999). İsviçre Hukukunda Farklı Pay Sahibi Kategori ve Gruplarının Şirket Organlarında Temsili. *Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 35. Yaş Günü Armağanı*, 339-402. (Anılış: Kendigelen, Temsil)
- KIRCA, İ., ŞEHİRALİ-ÇELİK, F. H., & MANAVGAT, Ç. (2013). *Anonim Şirketler Hukuku (Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu)* (Cilt 1). Ankara.
- MOROĞLU, E. (2020). *Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü* (9 b.). İstanbul.
- ÖZDAMAR, M. (2009). Türk Hukukunda Nitelikli Pay Kavramı. *Haluk Konuralp Anısına Armağan Cilt:3*, 719-745.
- POROY, R., TEKİNALP, Ü., & ÇAMOĞLU, E. (2019). *Ortaklıklar Hukuku I* (14 b.). İstanbul.
- PULAŞLI, H. (1999). Anonim Şirketlerde Yönetimde İmtiyaz ve Buna İlişkin Esas Sözleşme Düzenlemelerinin Anlam ve Etkisi. *Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı*, 563-592.
- PULAŞLI, H. (2020). *Şirketler Hukuku Genel Esaslar* (6 b.). Ankara.
- PULAŞLI, H. (2022). *Şirketler Hukuku Şerhi* (4 b., Cilt 2). Ankara.
- ŞENER, O. H. (2019). *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı* (4 b.). Ankara.
- TANDOĞAN, H. (1961). *Türk Mes'uliyet Hukuku (Akit Dışı ve Akdi Mes'uliyet)*. Ankara.
- TEKİL, F. (1998). *Anonim Şirketler Hukuku* (2 b.). İstanbul.
- TEKİNALP, Ü. (1996). İmtiyazlı Paylara İlişkin Sorunlar. *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XIII (5-6 Nisan 1996)*, 3-24. (Anılış: Tekinalp, İmtiyaz)
- TEKİNALP, Ü. (2020). *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku* (5 b.). İstanbul. (Anılış: Tekinalp, Sermaye)
- TEKİNAY, S. S., BURCUOĞLU, H., & ALTOP, A. (1993). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler* (6 b.). İstanbul.
- UÇAR, S. (2020). “Özellik ve Nitelikleriyle Belirli Bir Grup Oluşturan Pay Sahipleri” Kavramı (TTK m. 360, f.1, c.1). *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 15(193-194), 1333-1358.